

Jak se obracet na veřejného ochránce práv

Jaké je poslání veřejného ochránce práv (dále jen ochránce)?

Veřejný ochránce práv v České republice působí k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v zákoně č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, pokud:

- je v rozporu s právem nebo
- neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy nebo
- jsou nečinné.

Činnost jakých úřadů a institucí může ochránce prošetřovat?

Působnost ochránce se vztahuje zejména na:

- ministerstva a jiné správní úřady s působností pro celé území státu a správní úřady jim podléhající,
- orgány územních samosprávných celků (obcí, krajů) při výkonu státní správy (v přenesené působnosti), nikoli však při výkonu samosprávy (samostatné působnosti),
- Policii České republiky, nikoli však pokud vystupuje jako orgán činný v trestním řízení,
- Vězeňskou službu České republiky,
- zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova a ochranné léčení,
- veřejné zdravotní pojišťovny,
- orgány soudů a státního zastupitelství při výkonu státní správy (tedy v podstatě v případech průtahů v řízení, nevhodného chování soudních osob a zaměstnanců státního zastupitelství nebo vůči porušení zásad důstojnosti a etiky soudce nebo státního zástupce).

Kam pravomoc ochránce nesahá?

Ochránce není institucí všemocnou. Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, mu sice dává rozsáhlá oprávnění provádět v jednotlivých věcech důsledná a nezávislá šetření, nemá právo v žádném případě nahrazovat činnost orgánů státní správy a nemůže měnit nebo rušit jejich rozhodnutí. Při zjištění pochybení však může požadovat od úřadu či instituce výše uvedených, aby zjednały nápravu (tj. aby samy zahájily řízení, odstranily nečinnost, vydaly rozhodnutí apod.).

Čím se zabývat nemůže?

Zákon neumožňuje ochránci vstupovat do soukromoprávních sporů mezi občany (spory mezi pronajímatelem a nájemcem, věřitelem a dlužníkem, zaměstnancem a zaměstnavatelem apod.), do soudních sporů. Ochránce není odvolacím místem, a ani jinak nemůže ovlivňovat výkon soudní moci.

Působnost ochránce se nevztahuje na:

- soudy všech stupňů a typů, státní zastupitelství v jejich rozhodovacích pravomocích,
- Parlament ČR, prezidenta republiky a vládu,
- Nejvyšší kontrolní úřad,
- zpravodajské služby České republiky,
- orgány činné v trestním řízení.

Jak má správně vypadat podání?

I když samotné vyřizování podnětů ochráncem není svázáno mnoha formálními pravidly, zákon stanoví několik náležitostí podnětu. Má-li podnět všechny náležitosti, odpadá tím následná korespondence mezi ochráncem a stěžovatelem směřující k doplnění podnětu. Podnět může být učiněn (doplněn) písemně nebo i ústně do protokolu v sídle Kanceláře veřejného ochránce práv v Brně, Údolní 39; podněty lze přijímat i elektronickou poštou na adrese podatelna@ochrance.cz. Webové stránky ochránce www.ochrance.cz obsahují i formulář podání se všemi náležitostmi.

Je třeba, aby podnět podala osoba, která se dožaduje ochrany svých práv. V případě, že podnět je podáván v zastoupení jiné osoby, je třeba doložit plnou moc či jiný doklad s uvedením rozsahu oprávnění.

Podnět by měl vždy obsahovat:

- vyličení podstatných okolností včetně sdělení, zda a s jakým výsledkem byla věc předložena i jiné státní instituci,
- jméno, příjmení, bydliště stěžovatele (příp. akceptovanou plnou moc zástupce),
- u právnické osoby název, sídlo a osobu oprávněnou jejím jménem jednat,
- označení úřadu či úřadů, případně jméno a příjmení úředníků, proti nimž podnět směřuje,
- doklad o tom, že úřad, jehož se podnět týká, byl neúspěšně vyzván k nápravě,
- pokud se podnět týká rozhodnutí, je třeba přiložit jeho stejnopis (kopii).

Více se můžete dozvědět na webových stránkách www.ochrance.cz nebo na informační lince Kanceláře veřejného ochránce práv +420 542 542 888.